

Conscienciem-nos o no hi ha drets humans 10 de desembre de 2014 – Dia dels Drets Humans

No hi ha drets humans sense conscienciació si no passem de les declaracions als fets. Si no minimitzem els obstacles i les resistències per aconseguir que els drets siguin eficaços, no hi ha drets humans. Seran paraules que la realitat haurà buidat de contingut i de l'esperit que les va inspirar.

Ateses les evidents resistències i les explícites vulneracions dels drets humans en tots els àmbits; també a les ciutats, els subjectes i objectes dels drets humans –les persones- hem de militar de forma activa i positiva en la pràctica de la seva conscienciació¹. A aquest fi respon el present article, escrit amb motiu del Dia Internacional dels Drets Humans. La comunicació i l'exigència de tals drets ha de ser constantment i intel·ligentment persuasiva. Per als agents o operadors dels drets, en qualsevol de les instàncies i institucions, és un deure.

Els síndics i les síndiques municipals de greuges així com els defensors i les defensores de la ciutadania som un operador jurídic, una d'aquelles institucions compromeses i obligades a assolir aquest objectiu. El nostre àmbit territorial de treball són les ciutats, i la ciutadania constitueix la raó de ser dels drets que s'exerceixen, es respecten i es defensen al bell mig de les nostres ciutats.

La llibertat, la justícia i la pau són els *estats sociopolítics* en què se sustenten tots els drets humans. La humanitat ha après -no sense execrables costos- que mantenir aquest estat democràtic enfront de la injustícia, el conflicte, la repressió i la por, ha estat possible gràcies a la conscienciació i al treball ingent de moltes generacions que finalment han modelat un conjunt d'actituds personals i col·lectives amb un alt valor estratègic per a tots. Aquestes actituds i posicions personals, col·lectives i institucionals, han estat llargament elaborades amb la tecnologia socialment més preuada, com ho són la cultura i l'educació.

El producte d'aquesta ingent i secular tasca consisteix a haver incorporat a la consciència col·lectiva i individual la idea, la creença, el pensament, el valor i el principi que rau en el fet que la persona ha de ser respectada en sí mateixa i que en això es fonamenta la dignitat de tots i totes. La dignitat esdevé la causa eficient de tots els altres drets.

Amb tot, no és fins a la Declaració dels Drets Humans del 10 de desembre de 1948 que els humans resollem declarar solemnement que tenim i ens devem dignitat. Som creditors i deutors de la dignitat pel simple i extraordinari fet de ser persones. I en aquest positiu i permanent reconeixement consisteix l'avenç tecnològic; en el respecte, en un profund i actiu respecte per tots i cadascun dels éssers humans, de les persones, dels distints grups i comunitats, en el respecte a les seves singularitats i cultures. Activar el respecte és dignificar la persona respectada, o el grup de persones, alhora que resulta dignificat qui l'exerceix i actua segons aquell principi. Finalment ho hem entès, respectant-nos, dignificant-nos, tothom hi guanya: *win-win*, malgrat les adversitats.

¹ Segons el Diccionari de la llengua catalana de l'IEC, *conscienciació* significa: 'Acció per la qual hom s'esforça a fer prendre consciència d'alguna cosa a algú'.

La justícia, la llibertat i la pau són els tres costats d'un triangle que conté l'essència i causa eficient de *ser persona* des de les òptiques polítiques, socials i jurídiques. Aquesta essència és la dignitat. Dignitat *per se*, per ésser en sí mateixa i per estar en comunitat.

El mateix succeeix a les ciutats. Aquestes seran més humanes, més dignes dels ciutadans en la mesura que en elles s'exerceixen els drets i les obligacions derivades del fet de ser ciutadà -persona que viu a la ciutat- en llibertat, justícia i pau.

Ara i aquí els síndics, ajustant-nos a les realitats de cada municipi, també fem una tasca continuada de conscienciació. Ho fem bo i traslladant a la ciutadania la important idea que són ells, i no els altres, els veritables constructors de la pau. Heus ací la corresponsabilitat social. Ho són en tant que persones dignes, membres d'una família, d'una comunitat de veïns, d'una associació, d'una AMPA, d'un consell de barri, d'una comissió de festes, d'un col·lectiu reivindicatiu, d'un partit polític o d'una plataforma. La qualitat de ciutadà, la *ciutadania* a la ciutat, s'exerceix vint-i-quatre hores al dia, els tres-cents seixanta-cinc dies l'any, vivint i convivint amb llibertat, justícia i pau. Estimad lector: que la societat on vius sigui digna exigeix la teva conscienciació. No miris cap enfora, cap a l'Ajuntament o cap al Parlament; primer mira't a tu mateix. Pren consciència i actua. Actua ja. Altrament, no hi ha drets humans ni *pro comú*.

Josep Giné, president del FòrumSD, Fòrum de síndics, síndiques, defensors i defensores locals de Catalunya i síndic de greuges de Lleida i Carles Dalmau, síndic municipal de greuges de Sant Boi de Llobregat. En representació dels síndics, síndiques, defensors i defensores locals de: Arenys de Mar, Argentona, Badalona, Barcelona, Cambrils, Cornellà, Cruïlles-Monells-Sant Sadurní de l'Heura, Figueres, Gavà, Girona, Igualada, La Seu d'Urgell, L'Escala, Lleida, Lloret de Mar, Manlleu, Mataró, Mollet del Vallès, Palafrugell, Palamós, Reus, Ripollet, Sabadell, Salt, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, **Sant Feliu de Guíxols**, Sant Feliu de Llobregat, Sant Jaume d'Enveja, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa, Tortosa, Viladecans, Vilafranca del Penedès, Vilanova del Vallès, Vilanova i la Geltrú, i Vilassar de Dalt, i síndics agregats de: Gandia, Palma de Mallorca, Paterna, Segovia, Vigo i Vitòria-Gasteiz.

José Luis Mayo Gutiérrez
Síndic de Sant Feliu de Guíxols